

PROF. PAEDDR. KAROL LÁSZLÓ, CSC. KATEDRA PEDAGOGIKY PF
UMB V BANSKEJ BYSTRICI

POSUDOK

NA SÚBOR PRÁC A HODNOTENIE VEDECKO-PEDAGOGICKEJ ČINNOSTI
DOC. PAEDDR. ALENY DOUŠKOVEJ, PHD. V RÁMCI INAUGURAČNÉHO
KONANIA ZA PROFESORKU V ODBORE 1.1.5. PREDŠKOLSKÁ
A ELEMENTÁRNA PEDAGOGIKA

Doc. PaedDr. Alena Doušková, PhD. k žiadosti o vymenovanie za profesora predložila, okrem kritériami stanovených dokumentov aj súbor prác.

Na základe osobného poznania, vedecko-pedagogickej charakteristiky, publikačnej a vedecko-výskumnej činnosti konštatujem, že inaugurantka od príchodu na PF UMB v Banskej Bystrici svoju publikačnú a vedecko-výskumnú činnosť jadrovo orientovala výchovným a vzdelávacím aktivitám, ktoré bezprostredne súvisia s profilom katedry, na ktorej od r. 1988 pracuje. Svedčia o tom aj práce, ktoré obhajovala v rámci doktorandského štúdia (Nové tendencie vo vyučovaní prvouky – rozvíjajúce vyučovanie v elementárnych triedach) i habilitačného konania (Učebné ciele ako didaktická kategória v procese plánovania a projektovania výučby), ako aj publikácie, ktoré sú súčasťou žiadosti:

DOUŠKOVÁ, A. – PORUBSKÝ, Š.: *Didaktický model materskej školy*. Banská Bystrica : PF UMB, 2008. (84% podiel)

DOUŠKOVÁ, A. a i.: *Na ceste k učiteľskej profesii*. Banská Bystrica : PF UMB, 2008. (47%)

DOUŠKOVÁ, A. – TRNKA, M.: *Intervenčné spôsobilosti cvičných učiteľov*. Banská Bystrica : PF UMB, 2009. (28%)

DOUŠKOVÁ, A. – KRUŽLICOVÁ, M.: *Edukačná aktivita a zážitkové učenie v materskej škole*. Banská Bystrica : PF UMB, 2011.

DOUŠKOVÁ, A.: *Učebné ciele a projektovanie výučby*. Banská Bystrica : PF UMB, 2006.

DOUŠKOVÁ, A.: *Riadenie triedy a výchova k sebakontrolu*. Banská Bystrica : PF UMB, 2012.

Každá z uvedených publikácií je špecificky orientovaná na určitý okruh problémov. Jadrovú pozornosť si zasluhujú posledné dve publikácie, ktorých je pani docentka samostatnou autorkou.

Konštatujem, že v publikácii *Učebné ciele a projektovanie výučby* je cieľ postavený do pozície významnej didaktickej kategórie. S tým je možné súhlasiť. Za potrebné však považujem konštatovať, že cieľom výučby by nemalo byť postaviť žiaka do pozície, v ktorej mu je stanovené, že niečo má dosiahnuť namiesto čoho môže dosiahnuť v súlade s jeho osobnostnými predpokladmi. Domnievam sa, že ani pohľad na diagnostikovanie, (nie diagnostiku, napr. s.105) nemôže byť zúžený len na hodnotenie, ale aj na zistenie, hodnotenie a prognostikovanie skúmaných javov v príčinných súvislostiach.

Aj v druhej samostatnej publikácii *Riadenie triedy a výchova k sebakontrolu* bolo možné vyhnúť sa niektorým problémom. Predovšetkým si myslím, že:

1. Pre čitateľa by bolo vhodné zverejniť usporiadanie vzťahov medzi podmienkami - prostredím - klímou a atmosférou v triede a v daných súvislostiach hľadať model výchovy a vzdelávania orientovaný na sebakontrolu, sebahodnotenie a sebausmernenie, nie len na sebakontrolu.

2. Ak riadenie vnímame ako proces, ktorým aktivizujeme žiakov k činnosti podľa svojich osobnostných predpokladov, potom výraz **vedenie** žiakov v akýchkoľvek súvislostiach navodzuje situácie, v ktorých je autoritatívne prikázané čo žiak musí robiť bez ohľadu na svoje schopnosti.

3. Myslím si, že kvalitu textu by výrazne zvýšila charakteristika Kouninovej, Ginottovej, Glasserovej a Dreikusovej metódy, ktoré vychádzajú z osobnostných vlastností žiakov a podporujú ich vstupy do vyučovacieho procesu zo všetkých aspektov riadenia.

4. Oceňujem úlohy, ktoré sú určené pre študentov.

Napriek uvedenému konštatujem, že kvalitu vedecko-výskumnej a publikačnej činnosti potvrdzuje množstvo citátov a ohlasov v domácich (76) a zahraničných časopisoch a vedeckých zborníkoch (31).

Publikačná činnosť doc. A. Douškovej je nielen v súlade obligatónnymi kritériami UMB v Banskej Bystrici, ale ich aj v mnohých kritériách štatisticky prevyšuje.

Do vedecko-výskumnej činnosti sa aktívne zapojila ako garantka projektu (ESF/Operačný program vzdelávanie: Vzdelávanie pedagogických zamestnancov materských škôl ako súčasť reformy vzdelávania), resp. ako zodpovedná riešiteľka a spoluriešiteľka projektov APVV (1x spoluriešiteľka), VEGA (1x riešiteľka, 1x spoluriešiteľka) a KEGA (2x zodpovedná riešiteľka, 3x spoluriešiteľka) a ďalších, v ktorých jadrovú pozornosť venovala kvalite rozvíjania osobnosti študentov v študijných programoch, ktoré garantuje katedra.

V publikačnej a vedecko-výskumnej činnosti dlhodobú pozornosť venuje rôznym otázkam obsahového a organizačného zabezpečenia pedagogickej praxe študentov, formovaniu kompetencií budúcich učiteľov. Toto smerovanie je prirodzene podmienené 7 ročnou praxou na základných školách. Myslím si, že v daných súvislostiach bolo možné väčšiu pozornosť venovať aj formovaniu funkčnej gramotnosti, bez ktorej sa kvalitné kompetencie nemôžu vytvoriť.

Otázky:

1. Považuje pani docentka štruktúrované vzdelávanie za vyhovujúce?
2. Je akreditovaný študijný program vyhovujúci alebo by do

novej akreditácie vniesla nové disciplíny a v novej štruktúre?

Pedagogickú činnosť je možné vnímať z hľadiska výučby jadrových pedagogických disciplín ako aj z hľadiska vedúcej katedry. Katedra sa aj pod jej vedením výraznou mierou podieľala na dotváraní študijných programov pre všetky stupne vzdelávania v študijnom programe Predškolská a elementárna pedagogika.

Jej vedecké a odborné monografie, samostatné kapitoly v monografiách, vedecké práce v časopisoch a zborníkoch, samostatné a v spoluautorstve vydané učebnice a učebné texty slúžia ako odporúčaná literatúra pre študentov študujúcich v študijných programoch Učiteľstvo pre primárne vzdelávanie a Predškolská pedagogika. Aktívna je v rôznych formách prednáškovej činnosti doma a v zahraničí (Poľsko).

Okrem uvedeného je členkou rôznych komisií, napr. od r. 2012 komisie KEGA na MŠVVaŠ SR, Študijnej komisie na PF UMB od r. 1992, členka Vedeckej rady PF UMB.

ZÁVER

Doterajšia publikačná, vedecko-výskumná, pedagogická a iná činnosť doc. PaedDr. Aleny Douškovej, PhD. zodpovedá kritériám, ktoré sú stanovené pre vymenovanie za profesora na PF UMB v Banskej Bystrici. Jej dlhoročná pedagogická prax a ďalšie charakterizované aktivity sú prínosom pre katedru vo všetkých vyššie hodnotených oblastiach.

Na základe uvedeného **odporúčam** inauguračnej komisii a Vedeckej rade PF UMB, aby po úspešnej inauguračnej prednáške bol doc. PaedDr. Alene Douškovej, PhD. udelený vedecko-pedagogický titul profesor v odbore 1.1.5. Predškolská a elementárna pedagogika.

V Banskej Bystrici 13. 03. 2013

prof. PaedDr. Karol László, CSc.